

ปัญหากฎหมายเกี่ยวเนื่องกับการสังคคีของพนักงานอัยการ

นางสาวรุศาวดี ธรรมาเสถียร

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ภาควิชานิติศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2531

ISBN 974-569-220-4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

014179

1121155192

LEGAL PROBLEMS CONCERNING THE PUBLIC PROSECUTOR'S PROSECUTION

Miss Titawadee Thammastien

คณะวิทยุโทรพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Graduate School

Chulalongkorn University

1988

ISBN 974-569-220-4

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ปัญหากฎหมายเกี่ยวเนื่องกับการสังคดีของพนักงานอัยการ

โดย

นางสาวรุติวาทิ ชรรมาเสถียร

ภาควิชา

นิติศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

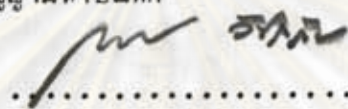
อาจารย์ ดร.คณิต ฒ นคร

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

รองศาสตราจารย์ไพฑูรย์ คงสมบูรณ์

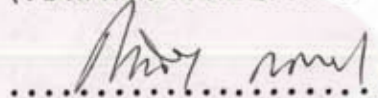

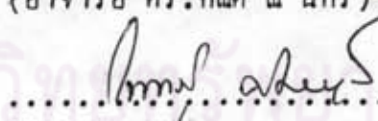
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อุมัติให้มหาวิทยาลัยนี้ เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

 ..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

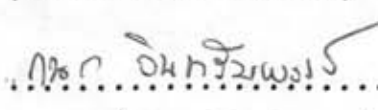
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

 ..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ โสวิไลกุล)

 ..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.คณิต ฒ นคร)

 ..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ไพฑูรย์ คงสมบูรณ์)

 ..... กรรมการ
(อาจารย์เรวัต นำเฉลิม)

 ..... กรรมการ
(อาจารย์กนก อินทร์พรหม)

 ..... กรรมการ
(อาจารย์เข็มชัย ชูติวงศ์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รัฐทวักี ชรรมาเสถียร : ปัญหากฎหมายเกี่ยวเนื่องกับการสั่งคดีของพนักงานอัยการ
(LEGAL PROBLEMS CONCERNING THE PUBLIC PROSECUTOR'S PROSECUTION)
อ.ที่ปรึกษา : ดร.คณิต ฒ นกร, 110 หน้า.

คำสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องคดีอาญาของพนักงานอัยการเป็นการวินิจฉัยคดีในเบื้องต้นที่เกี่ยวกับการอ่านวคความยุติธรรมทางอาญาโดยรัฐ ซึ่งกระทำโดยพนักงานอัยการแต่ละคนมิใช่เป็นองค์คณะ การตรวจสอบภายในการสั่งคดีจึงเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อช่วยกลั่นกรองการสั่งคดีของพนักงานอัยการ โดยกระทำในลักษณะที่ให้พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนตรวจพิจารณาแล้วทำความเข้าใจว่าควรสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องคดีเสนอมาตามลำดับชั้น แล้วพนักงานอัยการที่มีอำนาจสั่งคดีก็จะพิจารณาทำคำสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องคดีต่อไป ซึ่งก็สอดคล้องกับหลักการของระบบงานอัยการที่เป็นระบบราชการ มีการบังคับบัญชาตามลำดับชั้น เมื่อผู้บังคับบัญชามอบหมายงานไปแล้ว ก็ยังจะต้องติดตามดูแลการดำเนินงานของผู้ใต้บังคับบัญชาอยู่

อย่างไรก็คืออธิบดีกรมอัยการอาจกลับคำสั่งเดิมนั้นได้ ทั้งนี้เนื่องจากอธิบดีกรมอัยการเป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินคดีอาญาโดยรัฐในชั้นพนักงานอัยการ ที่กฎหมายกำหนดอำนาจหน้าที่ไว้เป็นพิเศษ กล่าวคือ ในกรณีที่อธิบดีกรมอัยการเป็นผู้สั่งไม่ฟ้องคดีเองจะมีผลเป็นคำสั่งเด็ดขาดไม่ต้องเสนอใครอีก และอธิบดีกรมอัยการยังมีอำนาจถอนฟ้องได้โดยไม่มีข้อจำกัดใด ๆ อีกด้วย แต่การใช้อำนาจกลับคำสั่งเดิมนั้นจะกระทำไ้ภายในระยะเวลาที่สำนวนคดียังอยู่ในอำนาจของพนักงานอัยการ ยังมีไ้ส่งออกไปสู่องค์กรภายนอก ซึ่งอาจจะเป็นศาลหรืออธิบดีกรมตำรวจหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณีเท่านั้น

ศูนย์วิทยพัทพยาศร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... นิติศาสตร์
สาขาวิชา .....
ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิติกร .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....

TITAWADEE THAMMASTIEN : LEGAL PROBLEMS CONCERNING THE PUBLIC PROSECUTOR'S PROSECUTION. THESIS ADVISOR : DR.KNIT NANAKORN, Ed.D. 110 PP.

The Public Prosecutor's decision whether or not to prosecute is a preliminary decision in the administration of justice under criminal law by the state. The decision is made by individual public prosecutors, not by a panel of public prosecutors. The internal review of the decision is therefore a necessary step in screening their decisions. This review is carried out in stages : First, the official who has been assigned the case gives his opinion on whether or not to prosecute ; then the official's senior, who has the power to order the prosecution, will review the original opinion. This review system is appropriate for the Public Prosecution Department which is part of the government bureaucracy and, as such, has a chain of command system where delegated tasks must be followed-up by the senior official.

In any case, the Director-General of the Public Prosecution Department may reverse the original decision, as he is responsible for the prosecutions. He is specifically empowered under the law personally to order non-prosecution, which order shall be final and need not be referred to any other organ. Moreover, he has the power to withdraw a prosecution without having to refer the withdrawal to any other organ. But the power to reverse the original decision can be exercised only when the matter is still in the hands of the Public Prosecution Department, and has not yet been sent to the Court, the Director-General of the Police Department or the Provincial Governor, according to the nature of the case.

ภาควิชา ..... นิติศาสตร์
สาขาวิชา .....
ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิติกร .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความอนุเคราะห์อย่างดียิ่งของท่านอาจารย์
คร.คณิต ๗ นคร ที่กรุณาไว้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ท่านอาจารย์ได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็น
ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เขียนในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นอย่างมาก ทั้งยังได้กรุณาตรวจ
แก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ทุกบททุกตอนอย่างละเอียด ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์
ไว้ ณ ที่นี้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านรองศาสตราจารย์ไพฑูรย์ คงสมบูรณ์ ที่กรุณาไว้
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ท่านอาจารย์ได้ให้คำแนะนำในการเขียนและตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์
ตลอดจนวางแนวทางในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มาตั้งแต่เริ่มต้น

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านรองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ ไชวโลกุล ประธาน
การสอบวิทยานิพนธ์ ท่านอาจารย์เรวัต ฉ่ำเฉลิม ท่านอาจารย์กนก อินทร์พรหม และ
ท่านอาจารย์เข้มชัย ชูคิงส์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้แสดงข้อคิดเห็นต่าง ๆ อันเป็น
ประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และได้ตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จ
ลุล่วงไปด้วยดี

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ คร.ชาติ เสนีย์ ที่กรุณาให้คำแนะนำใน
เรื่องภาษาต่างประเทศ และขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์กุลพล พลวัน ที่กรุณาให้คำแนะนำ
และข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เขียนในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ผู้เขียนขอขอบคุณ คุณกุล เมฆงศ์ ที่ได้ช่วยเหลือในการค้นคว้าข้อมูลและแปล
เอกสารภาษาต่างประเทศ ตลอดจนให้กำลังใจแก่ผู้เขียนในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ตลอดมา

การเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ หากมีคุณค่าและประโยชน์ในการศึกษาวิชานิติศาสตร์อยู่
บ้าง ผู้เขียนขอกราบเป็นกตเวทิตาคุณแก่บิดามารดาและบูรพจารย์ทุก ๆ ท่าน ที่ได้ประสิทธิ์
ประสาทความรู้แก่ผู้เขียนจนผู้เขียนสามารถจัดทำวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยความมุ่งหมาย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	3
1.4 สมมติฐาน	3
1.5 วิธีการวิจัย	3
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	4
บทที่ 2 ความทั่วไปเกี่ยวกับอัยการไทย	5
2.1 ที่มาของอัยการและหลักการดำเนินคดีอาญาโดยรัฐ	5
2.2 อำนาจหน้าที่ของพนักงานอัยการ	14
2.3 การจัดองค์กรของอัยการและอำนาจหน้าที่ของพนักงานอัยการใน ตำแหน่งต่าง ๆ	19
2.4 การปกครองบังคับบัญชาตามลำดับชั้น	28
2.5 ความเป็นอิสระของพนักงานอัยการในการปฏิบัติหน้าที่ในทาง อรรถคดี	34
บทที่ 3 หลักเกณฑ์และผลของคำสั่งในการสั่งคดีของพนักงานอัยการกับการตรวจ สอบภายในการสั่งคดี	47
3.1 ความหมายของการสั่งคดี	47
3.2 วัตถุประสงค์ของการสั่งคดี	47
3.3 พนักงานอัยการสั่งคดีโดยใช้หลักดุลพินิจ	48

3.4	อำนาจการสั่งคดีของพนักงานอัยการ	50
3.4.1	การสั่งคดีกรณีเงื่อนไขระงับคดี	51
3.4.2	การสั่งคดีในเนื้อหาของคดี	53
3.4.2.1	กรณีไม่ปรากฏตัวผู้กระทำผิด	54
3.4.2.2	กรณีปรากฏตัวผู้กระทำผิด	55
3.5	อำนาจของผู้อยู่บังคับบัญชาในการตรวจสอบภายในการสั่งคดี	59
3.5.1	หลักการและเหตุผล	59
3.5.2	วิธีการในการตรวจสอบภายในการสั่งคดี	61
3.6	ขอบเขตของการตรวจสอบภายในการสั่งคดี	70
3.7	ผลของคำสั่งฟ้อง-ไม่ฟ้องคดี	71
บทที่ 4	การกลับคำสั่งเดิม	76
4.1	หลักการและเหตุผล	76
4.2	กรณีที่จะมีการกลับคำสั่งเดิม	77
4.3	ผลภายหลังการกลับคำสั่งเดิม	86
4.4	การควบคุมการใช้อำนาจ	88
บทที่ 5	บทสรุปและข้อเสนอแนะ	96
บรรณานุกรม	.....	103
ประวัติผู้เขียน	.....	110